

Schoolondersteuningsprofiel 2021 – 2025

Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht
Zorg & Welzijn, Economie, Dienstverlening & Producten
De nieuwe leerweg (gemengde- en theoretische leerweg), vmbo kader- en basisberoepsgerichte
leerwegen met leerwegondersteunend onderwijs

Rode Kruisstraat 14
1025 KN Amsterdam

1^e versie: augustus 2021

WWW.ABCNOORDERLICHT.NL

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1 De school in het samenwerkingsverband	4
1.1 Positie van de school binnen het Samenwerkingsverband.....	4
1.2 De relatie met het Ondersteuningsplan 2019-2023	4
2 Overzicht van ondersteuning van het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht	5
2.1 Ondersteuningsaanbod	5
3 Intakeprocedure voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte	10
3.1 Intakeprocedure onder-instroom	10
3.2 Intakeprocedure zij-instroom.....	11
4 Organisatie van de ondersteuning	13
4.1 Ondersteuning in de eerste lijn – basisondersteuning.....	13
Preventie	13
Signalering	15
Betrokken medewerkers (docent, mentor, leerlingbegeleider)	15
NL Leerlingbespreking: handelingsgericht werken op het ABC Noorderlicht / klassenoverzichten	16
Interne ondersteuningsteamoverleg.....	17
Contact met ouders/verzorgers	17
Leerlingvolgsysteem - Magister.....	18
Preventieve aanpak bij schoolverzuim	18
4.2 Ondersteuning in de tweede lijn: extra ondersteuning	19
Doorgeleiding van de 1e naar de 2e lijn.....	19
Opstellen van ontwikkelingsperspectiefplannen - OPP	19
Betrokken medewerkers	20
(BPO, OKA, remedial teacher, ondersteuningscoördinator, orthopedagoog).....	20
Intern ondersteuningsoverleg.....	21
Contact met ouders/verzorgers	22
4.3 Ondersteuning in de 3^e lijn	22
Doorgeleiding van de 2 ^e naar de 3 ^e lijn	22
Betrokken medewerkers	23
Contact met ouders.....	23
Extern overleg	23
Inzet van expertise in en buiten school (jeugdhulp, TOP-traject e.d.).....	23

Inleiding

De kracht van de school

Het ABC Noorderlicht is met haar diverse populatie een afspiegeling van Amsterdam in het klein. De school kenmerkt zich door een vriendelijke open sfeer en een veilige sociale omgeving met een duidelijke structuur waar de leerlingen persoonlijk worden begroet, gezien en in hun kracht gezet worden. De school maakt hiervoor gebruik van het schoolbrede gedragsprogramma School Wide Positive Behaviour Support (SWPBS), een doelmatige aanpak die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en het voorkomen van probleemgedrag. Door iedereen binnen de school worden de gedragsverwachtingen, gebaseerd op de kernwaarden verantwoordelijkheid, veiligheid, respect en plezier, nagestreefd.

Naast een open, sociaal en veilig schoolklimaat streeft ABC Noorderlicht naar een zo passend mogelijk onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor elke leerling om het leren te stimuleren en te bevorderen. Op het ABC Noorderlicht ligt hierbij de focus op taal en rekenen.

Een persoonlijk intake gesprek bij aanmelding en een warme overdracht met de vorige (basis)school vormen hiervoor de basis. Wanneer blijkt dat de ondersteuningsbehoefte nog niet (helemaal) duidelijk is kan diagnostiek worden ingezet, bijvoorbeeld door middel van intelligentieonderzoek of met behulp van vragenlijsten (zoals de SVL, ASEBA of Meten is Weten).

Op het ABC Noorderlicht worden de leerlingen uitgedaagd om zichzelf doelen te stellen en hierbij na te denken over de aanpak, over wie ze zijn en wat ze willen (worden). Tijdens de voortgangsgesprekken presenteren zij zelf hun ontwikkeling op elk vlak en bespreken deze met hun ouder(s)/verzorger(s) en hun mentor. De doelen van de leerlingen worden opgenomen in hun groeidocument. Om de leerlingen te helpen hun doelen te realiseren besteedt de school veel aandacht aan studievaardigheden. Dit wordt in de eerste klas tevens één uur per week als vak gegeven.

In de topuren, talentklassen en bij de keuzevakken krijgen de leerlingen de kans zich te ontwikkelen en te ontplooiën in vakken waarin ze geïnteresseerd zijn en leren ze andere vaardigheden aan, zoals debatteren en presenteren. Ook het welzijn van de leerlingen is belangrijk. Daarom hebben wij een gezonde schoolkantine, zijn wij een gezonde school en vinden wij het belangrijk dat de leerlingen sporten en bewegen en dagen we hen hierin uit door middel van een gevarieerd (naschools) aanbod.

Uitleg schoolondersteuningsprofiel

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel. Dit plan is tot stand gekomen in samenspraak met het managementteam, docenten en andere medewerkers. Vierjaarlijks wordt het plan geactualiseerd. In dit schoolondersteuningsprofiel zijn alle taken en verantwoordelijkheden opgenomen die betrekking hebben op de zorgstructuur van onze school. Daarnaast komt ons ondersteuningsaanbod duidelijk naar voren. Het is een groeidocument, waarin aanpassingen kunnen plaatsvinden. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd door alle betrokkenen en zo nodig aangepast. Op deze manier hopen we een goed, uitvoerbaar en actueel schoolondersteuningsprofiel te (blijven) ontwikkelen.

1 De school in het samenwerkingsverband

1.1 Positie van de school binnen het Samenwerkingsverband

Onze school heeft een nauwe samenwerking met het Samenwerkingsverband van Amsterdam. In dit Samenwerkingsverband zijn alle voortgezet onderwijs scholen in Amsterdam vertegenwoordigd. Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht neemt deel aan activiteiten die worden aangeboden door het Samenwerkingsverband. Hierbij valt te denken aan trainingen, innovatieprojecten en kenniskringen om ons verder te verdiepen en te ontwikkelen. Onze school is zowel aanwezig bij het directeurenoverleg als bij het overleg van zorgcoördinatoren van het Samenwerkingsverband. Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht is, binnen het Samenwerkingsverband regio Noord, een vmbo-school op basis, kader- en gemengde beroepsgericht leerwegniveau, waaronder de Nieuwe Leerweg, later te noemen als de Beroepsmavo. Onze school stemt continu af welk schoolondersteuningsaanbod we hebben of moeten ontwikkelen voor leerlingen met (een) specifieke (extra) ondersteuningsbehoefte(n). De school heeft nauw contact met de onderwijsadviseur van het samenwerkingsverband. Deze onderwijsadviseur adviseert ons waar nodig en sluit aan bij gesprekken op aanvraag van ouders en/of de school.

1.2 De relatie met het Ondersteuningsplan 2019-2023

Het Samenwerkingsverband heeft het Ondersteuningsplan 2019-2023 'Samen voor elke leerling' opgesteld. Dit is het beleidsplan voor de komende jaren.

De prioriteiten voor de komende periode zijn vier programmalijnen ondergebracht:

1. Focus op preventie op school, in de klas
2. In stand houden van een samenhangend netwerk van voorzieningen
3. Soepele overstappen binnen het onderwijs
4. Het Samenwerkingsverband: een kennisintensieve netwerkorganisatie

Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht focust zich op bovenstaande programmalijnen. Wij nemen deel aan verschillende innovatietrajecten om zo samen de focus te leggen en te behouden op samenwerking en continu als school bezig te zijn met innoveren en professionaliseren. Het project Maatwerk voor Scholen en Kansenaanpak VO zijn daar een onderdeel van.

2 Overzicht van ondersteuning van het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht

2.1 Ondersteuningsaanbod

Het Amsterdams Beroepscollege biedt alle leerlingen die dit nodig hebben ondersteuning aan, met name op het gebied van taal en rekenen. Het ABC Noorderlicht is een structurele praktische samenwerking aangegaan met Viertaal College Amsterdam. Door onze expertise te bundelen kunnen we onze leerlingen nog beter begeleiden op het gebied van taal, communicatieve redzaamheid en didactische achterstanden op het gebied van technisch lezen, begrijpend lezen en spellen. Het delen van expertise vergroot de kennis en vaardigheden van de docenten, waardoor met de leerlingen gericht gewerkt kan worden aan taal en taalproblemen in de volle breedte en daarnaast veel specifiek aan leer - en of ontwikkelingsachterstanden op taalgebied.

Voor alle leerlingen:

- Klassen met een groepsgrootte van 15 – 22 leerlingen.

Wij bieden komende schooljaar de volgende ondersteuning per week aan alle leerlingen in de onderbouw aan:

- Op het gebied van taal en rekenen 3 uren maatwerkondersteuning voor alle leerlingen in de eerste en 2 uren in de tweede om onderwijsachterstanden weg te werken.
- Hulp bij taal en rekenen: 1 uur leesonderwijs en 1 uur rekeninstructie per week.
- 1 uur per week studievoordigheden (1^e klas): plannen en organiseren met behulp van een planagenda, aangeboden door de school.

De ondersteuning per week voor alle leerlingen in de leerjaar 3 is:

- De helft van het schooljaar 2 uur maatwerk rekenen en taal. De andere helft 1 uur maatwerk rekenen en taal en daarbij 2 topuren: debatteren, presenteren, toegepast Nederlands, toegepast rekenen en bewegend rekenen.

In leerjaar 4 krijgen alle leerlingen per week:

- Het gehele schooljaar 1 uur maatwerk rekenen en taal per week én de helft van het schooljaar 2 topuren bewegend en toegepast rekenen, lezen, toegepast Nederlands, debatteren en presenteren en een aantal weken van 2 lesuren examentraining voor de algemene vakken.

En voor alle leerlingen is er de mogelijkheid tot:

- Huiswerkbegeleiding.
- Trainingen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wij bieden ondersteuning aan op verschillende gebieden. In het overzicht van ons ondersteuningsaanbod hieronder is onderscheid gemaakt tussen didactische, pedagogische en sociaal-emotionele ondersteuning.

Leerweg ondersteuning vmbo	Hoe werkt de school hieraan?
Leerweg-ondersteuning vmbo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kleine klassen met veel aandacht voor individuele leerling. ➤ Adaptieve programma's taal en rekenen. ➤ Mentoren monitoren de leerlingen en hebben een intensieve preventieve signaleringsfunctie, waarop in samenspraak met de

	<p>leerlingbegeleider en ouder(s)/verzorger(s) een passend aanbod gezocht kan worden voor de leerling.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Laagdrempelig extra hulp bij huiswerk, ook online. Mogelijkheid om dagelijks onder begeleiding op school huiswerk te maken.
--	--

Ondersteuning bij taal- en rekenen	Hoe werkt de school hieraan?
Taal	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alle leerlingen maken een diagnostische test, Testsuite 7 op het referentieniveau 1F, 2F of 3F van het programma <u>Muiswerk</u>. Dat zoekt voor elke leerling op individuele basis exact uit wat hij of zij nodig heeft. ➤ De leerlingen werken tijdens de Pluslessen met een individueel adaptief programma <u>Numo</u> om de achterstanden proberen weg te werken. ➤ <u>RT</u> (remedial teaching) taal wordt verzorgd voor de leerlingen die dat echt nodig lijken te hebben en dat ook willen.
Dyslexie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Dyslexieprotocol</u> wordt gevolgd. ➤ Iedere leerling met dyslexie krijgt een <u>Dyslexiekaart</u>, met daarop genoteerd de individuele compensaties en faciliteiten, zoals bijvoorbeeld <u>tijdverlenging</u> bij toetsen en eventuele vergrotingen. ➤ Gebruik van het digitale programma <u>ClaroRead</u> voorzien van een voorleesfunctie en voor meerdere talen inzetbaar. ➤ Mogelijkheid tot <u>digitale boeken</u> digitaal CSE Nederlands. ➤ Toetsen voorzien van een D. ➤ <u>RT</u> (remedial teaching). ➤ Spelling mag de beoordeling van een toets niet beïnvloeden. Als spelling wél onderdeel van de leerstof is, zoals bij spellingtoetsen, wordt de beoordeling aangepast.
Rekenen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alle leerlingen maken een diagnostische test, Testsuite 8 op het referentieniveau 1F, 2F of 3F van het programma <u>Muiswerk</u>. Dat zoekt voor elke leerling op individuele basis exact uit wat hij of zij nodig heeft. ➤ De leerlingen werken tijdens de Pluslessen met een individueel adaptief programma <u>Numo</u> om de achterstanden proberen weg te werken. ➤ Volgens een nieuwe methode krijgen alle leerlingen specifieke klassikale (instructie) rekenlessen. ➤ <u>RT</u> (remedial teaching) rekenen wordt gegeven aan de leerlingen die dat echt nodig lijken te hebben en dat ook willen. ➤ De programma's van wiskunde, economie en rekenen zijn op elkaar afgestemd, zodat rekenen integraal verbonden is met de praktische uitvoer en er een horizontale en verticale leerlijn is
Dyscalculie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Dyscalculieprotocol</u> wordt gevolgd. ➤ Iedere leerling met dyscalculie krijgt een <u>Dyscalculiekaart</u>, met daarop genoteerd de individuele compensaties en faciliteiten, zoals bijvoorbeeld <u>tijdverlenging</u> bij toetsen en gebruik van hulpmiddelen, zoals een <u>tafelkaart</u> en/of rekenmachine.

Ondersteuning bij intelligentie	Hoe werkt de school hieraan?
Disharmonische intelligentie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Notatie in het <u>startdocument</u>, OPP (ontwikkelingsperspectiefplan) en in de klassenoverzichten, met de opmerking 'oppassen voor overschatting', als het verbale IQ beduidend hoger uitvalt dan het symbolische IQ.

	➤ <u>Visuele ondersteuning</u> , bijv. m.b.v. een beeldwoordenboek als daar behoefte aan is.
--	--

Ondersteuning bij motivatie en leren	Hoe werkt de school hieraan?
Motivatie en concentratie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gespreksonderwerp bij de <u>mentor-/LOB</u> (loopbaan oriëntatie begeleiding)-<u>gesprekken</u> en het mentoruur. ➤ Inzet van topuren, kansen bieden tot hoger niveau (kansklas/ overstappen binnen een schooljaar) ➤ Eventueel inzet <u>Doelenkaart</u> met gerichte doelen op dit vlak voor de leerling. ➤ <u>Koptelefoon</u> tijdens de lessen voor de leerling. ➤ <u>Adviezen</u> voor de docenten van deze leerlingen bij de klassenoverzichten voor tijdens de lessen. ➤ Bij gebrek aan motivatie en concentratie kan dit besproken worden bij de <u>leerlingbesprekingen</u> volgens het handelingsgericht werken (HGW). ➤ Eventueel inzet van <u>My School Coach</u> van Dock. ➤ Eventueel individuele begeleiding van de <u>BPO</u> (begeleider passend onderwijs). ➤ <u>PBS</u>: versterken gewenst gedrag, voorkomen probleemgedrag. ➤ Zo nodig <u>onderzoek</u> van de leerling door de orthopedagoog.
Studievaardigheden: plannen en organiseren, taakgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Studievaardigheden bestaat uit een training in executieve vaardigheden en werkt met 'echte opdrachten' vanuit de verschillende vakken om de studievaardigheden aan te leren. Planagenda is de leidraad. ➤ Tijdens alle vakken, in bovenbouw m.n. binnen het beroepsgerichte vak/praktijkgericht programma ➤ <u>Huiswerkklassen</u> voor de leerlingen op school in de Mediatheek. ➤ Gespreksonderwerp bij de <u>mentor-/LOB</u> (loopbaan oriëntatie begeleiding)-<u>gesprekken</u> en het mentoruur. ➤ Eventueel inzet Doelenkaart met gerichte doelen op dit vlak voor de leerling. ➤ <u>Adviezen</u> voor de docenten van deze leerlingen bij de klassenoverzichten voor tijdens de lessen. ➤ Eventueel inzet van <u>My School Coach</u> van Dock. ➤ Inzet individuele begeleiding door de leerlingbegeleider en/of <u>BPO</u> (begeleider passend onderwijs) voor sommige leerlingen. ➤ Zo nodig <u>onderzoek</u> door de orthopedagoog.

Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren	Hoe werkt de school hieraan?
Sociale vaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Programma <u>Breinkennis</u> (betreffende zelfbeeld, vriendschap en risicogedrag) in de klas inzetten door de mentor. ➤ <u>Signaleringslijst Meten is Weten</u> uitzetten voor deze leerlingen bij de docenten, leerling, ouder(s)/verzorger(s). ➤ Leerjaar- en/of klassenuitjes, kamp en buitenschoolse opdrachten. ➤ <u>SoVa</u> (sociale vaardigheidstraining)-<u>training</u> wordt aangeboden aan de leerlingen die dit nodig blijken te hebben. ➤ <u>Rots en Water</u> training wordt aangeboden aan leerlingen om hun weerbaarheid te vergroten en hun sociale omgang te verbeteren.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eventueel inzet van <u>My School Coach van Dock of een coach van Elance</u> voor meisjes.
Angst en stemming (incl. faalangst)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Signalering <u>screeningslijst GGD 'Jij en je gezondheid'</u> in leerjaar 1 en 3 door de jeugdverpleegkundige. ➤ <u>FRT</u> (faalangstreductietraining) wordt aangeboden aan de leerlingen die dit nodig blijken te hebben. ➤ Of een training '<u>vrienden voor jongeren</u>', die hen kan helpen om bijv. beter om te leren gaan met (faal)angst. ➤ Bij ernstige problematiek doorverwijzing naar ondersteuning voor <u>extra onderzoek</u>, namelijk via het <u>OKT</u> (Ouder-Kind-Team).
Omgaan met grenzen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Gedragsverwachtingen</u> bespreken. ➤ Gespreksonderwerp bij de <u>mentor-/LOB</u> (loopbaan oriëntatie begeleiding) -<u>gesprekken</u> en het mentoruur/LOB-uur. ➤ Programma <u>Breinkennis</u> (risicogedrag) inzetten door de mentor. ➤ Eventueel inzet <u>Doelenkaart</u> of <u>CICO</u> (check in check out) met gerichte doelen op dit vlak voor de leerling. ➤ <u>Adviezen</u> voor de docenten van deze leerlingen bij de klassenoverzichten voor tijdens de lessen. ➤ Bij problemen met het omgaan met grenzen kan dit besproken worden bij de <u>leerlingbesprekingen</u> volgens het handelingsgericht werken (HGW). ➤ <u>PBS</u>: versterken gewenst gedrag, voorkomen probleemgedrag. ➤ Met een <u>ADHD-verklaring</u> recht op een <u>ADHD-kaart</u> met faciliteiten en compensaties, zoals bijv. een jippie-koptelefoon op, tijdverlenging en rustige plek in de klas. ➤ Training Liefde is, sexting & grooming, Epjo. ➤ Eventueel individueel of in een groep coaching door <u>BPO</u>, bijv. de Stop-Denk-Doe training. ➤ Zo nodig kan een <u>ART</u> (agressie regulatie)- training worden ingezet. ➤ Bij ernstige problematiek doorverwijzing naar ondersteuning voor <u>onderzoek</u>, o.a. via het <u>OKT</u> (Ouder Kind Team).
Middelen-gebruik en verslaving	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Signalering <u>screeningslijst GGD 'Jij en je gezondheid'</u> in leerjaar 1 en 3 door de jeugdverpleegkundige. ➤ Bij vermoedens van ernstige problematiek doorverwijzen naar de <u>OKA</u> (ouder kind adviseur). ➤ Preventief programma <u>Frisse start</u> inzetten door de mentor.

Ondersteuning bij fysieke en zintuiglijke beperkingen	Hoe werkt de school hieraan?
Slechtziendheid, slechthorendheid, motorische beperkingen/ beperkte mobiliteit, beperkte belastbaarheid, chronisch ziek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Medisch protocol</u> voor de leerlingen waarbij dit geldt en nodig wordt geacht. ➤ Afspraken op individueel leerling niveau en vastgelegd in een <u>OPP</u> (ontwikkelingsperspectiefplan). ➤ <u>Tips</u> voor de docenten in de klassenoverzichten. ➤ <u>Protocol en tips</u> bij slechtziendheid. ➤ Het schoolgebouw heeft een <u>lift</u>. ➤ Inzet <u>thuisonderwijs</u> bij langdurig zieke leerlingen. ➤ Eventueel inzet <u>robot</u> op afstand. ➤ <u>Vrijstelling</u> van de vakken die (lichamelijk) te belastend zijn.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deskundige adviezen van jeugd-/kinderartsen bij m.n. <u>belastbaarheid</u> en chronische ziekten. ➤ <u>Aangepast rooster</u> indien dat noodzakelijk wordt geacht door een deskundige. ➤ Scholing aan desbetreffende docenten door een deskundige.
--	--

Ondersteuning thuis en vrije tijd	Hoe werkt de school hieraan?
Ondersteuning thuis/vrije tijd	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Ouderbetrokkenheid</u> stimuleren, waar de 'driehoeksgesprekken /voortgangsgesprekken' een onderdeel van zijn. ➤ <u>Inzet OKT/OKA</u> wanneer nodig en in samenspraak met leerling en ouder(s)/verzorger(s). ➤ Samenwerking met en advies van <u>externe hulpverleningsorganisaties</u>. ➤ <u>Aanbieden</u> van: <ul style="list-style-type: none"> ○ Topscore sportactiviteiten. ○ DOCK (gezamenlijke jongerenactiviteiten in de vrije tijd in en buiten school). ○ My School Coach (mantelzorg). ○ Elance-coach (voor meisjes). ○ Topscore-Fit (voor een gezondere leefstijl - jongens). ○ Expeditie Jij (voor een gezondere leefstijl) ○ Alleen Jij Bepaalt (voor positieve sportieve levensstijl) ○ RT. ○ Huiswerkklassen. ○ Leerlingenraad. ➤ School onderhoudt de contacten en ondersteunt indien nodig.

Overige ondersteuning	Hoe werkt de school hieraan?
TOS	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedere leerling met een gediagnosticeerde <u>TOS</u> (taalontwikkelingsstoornis) krijgt een <u>TOS-kaart</u> met individuele compensaties en faciliteiten, zoals <u>tijdverlenging</u> bij toetsen en gebruik van hulpmiddelen, bijv. van een <u>beeldwoordenboek</u>. ➤ Individuele ondersteuning vanuit <u>Viertaal</u>.
NT2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedere <u>NT2- leerling</u> krijgt een <u>kaart</u> met individuele compensaties en faciliteiten, zoals <u>tijdverlenging</u> bij toetsen en gebruik van evt. <u>hulpmiddelen</u>, zoals een <u>beeldwoordenboek</u>. ➤ <u>Individuele ondersteuning</u> van deze leerlingen.

3 Intakeprocedure voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte

Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht biedt onderwijs op vmbo-basis, vmbo-kader en de nieuwe leerweg (waaronder de gemengde leerweg) / beroepsmavo aan. Dit betekent dat leerlingen aan een vmbo-basis, kader of TL advies moeten voldoen om onderwijs te mogen volgen op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht.

Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht streeft naar een evenwichtige opbouw waarbij rekening wordt gehouden met een klassengrootte die passend is bij het type onderwijs dat geboden wordt.

Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht biedt standaard ondersteuning voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte vindt er een aparte intake plaats waarbij de zorg en de extra ondersteuningsbehoefte in kaart wordt gebracht.

Betrokkenen in deze toelatingsprocedure zijn: de aanleverende school, de ouder(s)/verzorger(s), begeleider(s) en/of hulpverlening en het zorgteam van het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht. Hierbij is het van belang om tot een gezamenlijk inzicht te komen voor wat betreft een passend onderwijsaanbod. Als uit de intake blijkt dat er een observatie van de leerling nodig is, vindt dat plaats op de basisschool.

Indien het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht besluit een leerling te kunnen plaatsen, wordt rekening gehouden met de gegevens uit de intake bij de klassenindeling.

Indien een leerling wordt geplaatst op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht wordt er voor deze leerling bij aanvang een startdocument opgesteld.

3.1 Intakeprocedure onder-instroom	
Onder instroom: basisonderwijs → voortgezet onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen op het basisonderwijs oriënteren zich op een passende middelbare school. - Het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht is aangesloten bij de Loting & Matching procedure vanuit ELK. De leerling zal zich aanmelden in de vastgestelde aanmeldperiode. Ouder en leerling komen naar de school van de eerste voorkeur om zijn of haar kind in te schrijven. - De basisschool levert de gegevens aan via een digitaal systeem (ELK). - Het dossier wordt gescreend door het intake-team van leerjaar 1. - Indien een leerling is geselecteerd alsmede passend wordt geacht voor onze school, dan volgt er een plaatsingsbrief. - Alle leerlingen krijgen een intakegesprek. - Alle leerlingen die in leerjaar 1 worden geplaatst, krijgen een startdocument en aan het begin van leerjaar 1 volgt een startgesprek met de leerling, mentor en de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling.

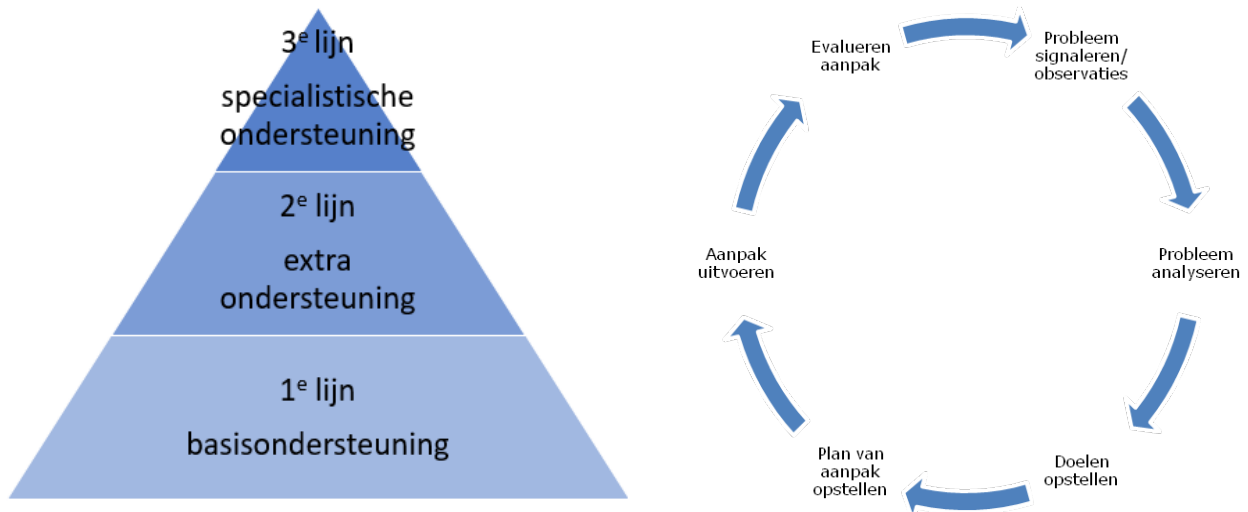
	<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf het startgesprek volgen er twee voortgangsgesprekken waarbij de leerling zijn of haar ontwikkeling presenteert in een driehoeksgesprek, waarbij ieder gelijke inbreng heeft. - Tijdens de voortgangsgesprekken presenteert de leerling zelf zijn ontwikkeling op elk vlak en bespreken deze met zijn ouder(s)/verzorger(s) en zijn mentor. De doelen van de leerling worden opgenomen in zijn groeidocument
--	--

3.2 Intakeprocedure zij-instroom	
<p>Zij-instroom: Voortgezet onderwijs → Voortgezet onderwijs</p>	<p>Deze procedure wordt gestart indien een leerling naar een ander schoolniveau wordt doorverwezen (van vmbo-T naar vmbo-basis, -kader of - gemengd) of de keuze maakt voor de overstap naar een andere sector, verhuizing of op een andere school verder wil. De overstap naar een andere sector is alleen mogelijk tot en met de start van leerjaar 3. Instroom in leerjaar 4 is vaak onmogelijk gezien het feit dat leerjaar 3 al een pre-examenjaar is, waarbij schoolexamens worden afgerond.</p> <p><u>Procedure:</u> Voordat een leerling zich aanmeldt bij onze school wordt er met de andere school bekeken of er plek is. Wij maken gebruik van de VO-VO-tool, die is gefaciliteerd door het samenwerkingsverband.</p> <p>De leerling wordt aangemeld via de website van onze school: https://www.abcnoorderlicht.nl/onze-school/aanmelden/zij-instroom/ Daar wordt het formulier geopend in een nieuw tabblad, waarna het kan worden ingevuld en gedownload. Het formulier is onderaan de pagina te downloaden, maar ook via de pagina downloads. Vervolgens staat er vermeld dat het gedownloade formulier moet worden gemaïld naar de ondersteuningscoördinator. In het zij-instroomformulier staat de naam van de leerling, het leerjaar, het niveau en de school van herkomst. Leerlingen voor leerjaar 3 krijgen tevens de opdracht tot het schrijven van een motivatiebrief, waarom ze op onze school willen komen en moeten daarin aangeven welke richting ze willen volgen (zorg & welzijn óf economie óf dienstverlening & producten).</p> <p>Na de aanmelding wordt er na toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) informatie opgevraagd bij de aanleverende school. Leerlingbegeleider en teamleider nodigen de leerlingen uit die in aanmerking komen voor een intakegesprek. Er wordt bekeken of er plek is op het huidige niveau en in het desbetreffende leerjaar bij de afdeling die gewenst is. De mogelijkheid tot plaatsing is altijd afhankelijk van de klassengrootte en de beschikbaarheid. Het aantal beschikbare plaatsen kan per leerjaar, niveau, leerweg en profiel verschillen. In dit gesprek worden de plaatsbaarheid, ondersteuningsbehoefte(n), motivatie en het sociaal emotioneel functioneren van de leerling</p>

	<p>besproken.</p> <p>Na dit gesprek zijn er twee mogelijkheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling is plaatsbaar. Hij/zij wordt toegelaten per afgesproken datum. 2. De leerling blijkt niet plaatsbaar, omdat de benodigde ondersteuning niet geleverd kan worden of de kans op het succesvol afronden van de opleiding met een diploma onhaalbaar wordt geacht. <p>Leerling wordt – met onderbouwing - met motivatie, terugverwezen naar de aanleverende school of doorverwezen naar een andere school.</p>
--	---

4 Organisatie van de ondersteuning

Hierbij maakt het Amsterdams Beroepscollege gebruik van de **ondersteuningspiramide**, waarbij wordt uitgegaan van ondersteuning op 3 niveaus.

4.1 Ondersteuning in de eerste lijn – basisondersteuning

Preventie

Het Amsterdams Beroepscollege (ABC) Noorderlicht is een moderne en innovatieve school. Wij geven vernieuwend onderwijs en onderwijs op maat, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen in leertempo. Leerlingen kunnen vanuit een veilige omgeving met plezier onderwijs volgen. Contacten buiten de school en leren in de praktijk vinden wij zeer belangrijk. Leerlingen worden binnen De Nieuwe Leerweg of de kader- of basisberoepsgerichte leerweg opgeleid voor een diploma dat goed aansluit op een vervolgopleiding. Gelijke kansen creëren voor iedere Amsterdamse jongere! Door te ontdekken, te leren en door te doen. Voor leerlingen die hierbij extra ondersteuning en zorg nodig hebben, wordt deze op verschillende manieren aangeboden. Het streven van ABC Noorderlicht is om leerlingen de gelegenheid te bieden zich breed te ontplooiën en te leren voor het leven. De basis van onze visie: Onze leerlingen groeien door goed onderwijs, sterke leerlingbegeleiding en échte zorg en aandacht, zodat ze aan de slag kunnen in Amsterdam óf daarbuiten. Onze onderwijsprofessionals werken samen in teams rondom de leerlingen van onder- en bovenbouw.

We werken aan:

Maatwerk. Wij (h)erkennen de leerbehoeften van de leerlingen, en begeleiden met deze kennis de leerling tijdens en buiten de lessen. We (blijven) zoeken naar de juiste methode om de individuele leerling te laten bloeien, te laten groeien, zijn talenten te laten ontdekken, zijn onafhankelijkheid te vergroten. We proberen leerlingen dagelijks te activeren tot ontdekken, leren en doen.

Rust, reinheid en regelmaat. Wij zorgen voor een veilige omgeving met rust, reinheid en regelmaat. Op deze manier creëren we voor onszelf en de leerling een cultuur waarin het prettig is te werken, te leren, te leven en te groeien.

Voor nu en later. We onderwijzen de leerling op zo'n manier dat hij/zij zich nu kan ontwikkelen en zich leert redden in het vervolgonderwijs en buiten de school. Hierbij halen we de buitenwereld naar binnen om betekenisvol les te geven en het mee te kunnen nemen de toekomst in.

Resultaat & kwaliteit. Werken aan de toekomst. We maken werk van de toekomst van leerlingen door vanuit een positieve benadering te werken aan de talenten, vakbekwaamheid en persoonlijke

ontwikkeling van leerlingen. We helpen leerlingen om op een zo hoog mogelijk niveau een diploma te halen. Het doel is dat alle leerlingen na het vmbo een diploma in het mbo halen en/of een arbeidsovereenkomst krijgen. Met onze doorlopende leerlijnen, niveau 2 Zorg & Welzijn en niveau 4 Economie, bereiden we ze optimaal voor op een vervolgopleiding in het mbo. Hierbij werken de docenten van het ABC Noorderlicht bij de geboden programma's samen met de docenten van het MBO. Het ABC Noorderlicht is constant in ontwikkeling om dit te verstevigen/uit te breiden. Wij verwachten daarin van iedereen een actieve inzet met de hoogst haalbare resultaten.

Ons ABC DNA vertalen we in onze eigen top 5:

1. Plezier, enthousiasme, aandacht en passie
2. Relatie & respect
3. Resultaat & kwaliteit
4. Veiligheid
5. Burgerschap

Plezier, enthousiasme, aandacht & passie

Binnen ABC vinden we plezier, enthousiasme, aandacht en passie belangrijke voorwaarden om te kunnen leren. Ze vormen met elkaar een basis voor een klimaat van vertrouwen en veiligheid. Door plezier, enthousiasme en aandacht ontstaat ruimte om te kunnen leren en te kunnen groeien, om jezelf te kunnen zijn en om je vak te kunnen uitvoeren. Passie vinden we een belangrijk ingrediënt om gemotiveerd en nieuwsgierig te blijven/raken en aan te kunnen sluiten op de passie van onze leerlingen.

Relatie & respect

Werken aan een positieve benadering. Het ABC Noorderlicht is erop gericht de talenten van leerlingen optimaal te ontwikkelen. Daarom werken we iedere dag aan de relatie met onze leerlingen. Leerlingen worden bij ons gezien en gehoord ; een belangrijke voorwaarde om te kunnen presteren. We helpen leerlingen om op een zo hoog mogelijk niveau een diploma te halen. Vanuit een positieve benadering werken we in een veilige en respectvolle omgeving aan de vakbekwame en persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen. Onze docenten geven daarin zoveel mogelijk het goede voorbeeld.

Resultaat & kwaliteit

Werken aan de toekomst. We maken werk van de toekomst van leerlingen door vanuit een positieve benadering te werken aan de talenten, vakbekwaamheid en persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. We helpen leerlingen om op een zo hoog mogelijk niveau een diploma te halen. Het doel is dat alle leerlingen na het vmbo een diploma in het mbo halen en/of een arbeidsovereenkomst krijgen . Met onze doorlopende leerlijnen bereiden we ze optimaal voor op een vervolgopleiding in het mbo. Wij verwachten daarin van iedereen een actieve inzet met de hoogst haalbare resultaten.

Veiligheid

Werken aan een klimaat van veiligheid & vertrouwen. Wij vinden het belangrijk om dagelijks te werken aan een klimaat van vertrouwen en veiligheid, zowel voor onze leerlingen als voor onszelf. We zien dit als een belangrijke basis om te kunnen leren. We voelen ons daar samen verantwoordelijk voor. Bij het ABC Noorderlicht werken we dagelijks aan een positief schoolklimaat waardoor iedereen met plezier naar school kan. Wij zijn alert op signalen van onze leerlingen en proberen daar, als dat nodig is, zoveel mogelijk mee te doen.

Burgerschap

Werken aan gelijkheid & kansen. We doen er alles aan om de kansen van onze leerlingen te vergroten. We doen dit door het bieden van goed onderwijs, met aandacht voor de kwalificatie/het diploma. En we doen dit door op allerlei manieren te werken aan de voorbereiding van onze leerlingen op hun

bijdragen aan de maatschappij. Die taak kunnen zij goed vervullen als ze behalve mondig en kritisch, ook met respect omgaan met anderen en andersdenkenden. We besteden daarom veel aandacht aan de persoonlijke ontwikkeling en sociale integratie van onze leerlingen.

Signalering

Alle medewerkers binnen de school hebben een signalerende functie. Alle signalen omtrent de leerling komen terecht bij de mentor. Deze signalen kunnen te maken hebben met (negatieve) resultaten, verzuim (ongeoorloofd, bijv. te laat komen, spijbelen en geoorloofd, zoals bij ziekte het geval is), gedrag, houding en omgang met elkaar. De mentor is hierbij het eerste aanspreekpunt. De mentor bespreekt deze signalen met de leerling en met de ouder/verzorger. Ook positieve signalen, bij cijfers, inzet en gedrag worden besproken met de ouder/verzorger, met tot gevolg eventueel onderwijs op een hoger niveau. De signalen worden geregistreerd in Magister, het leerlingvolgsysteem.

Betrokken medewerkers (docent, mentor, leerlingbegeleider)

Docent

De docent is binnen het team de eerst verantwoordelijke voor het ontwikkelingsproces en het welbevinden van de leerling. Een docent is een persoon die verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen in de school en met name op het gebied van het lesgeven aan leerlingen en op het gebied van pedagogisch en didactisch handelen. Een docent zorgt voor een veilige sfeer in de klas en tijdens de les en volgt de individuele leerling tijdens het leerproces. De 1^e lijnsondersteuning in een klas kan er ook toe leiden dat er meer handen in de klas komen in de vorm van bijvoorbeeld een klassenassistent. De vakdocent probeert de leerling op zijn/haar niveau te sturen. Dat kan ook betekenen dat er verrijkende leerstof gegeven kan worden aan de leerling.

Voor sommige leerlingen is het wenselijk tijdens de les even een time out te hebben, de leerling kan dan zelf bepalen wanneer hij weer in staat is om zich te voegen bij de anderen en weer mee kan doen met de les. Nadat de leerling is teruggekeerd in de klas, heeft de docent een gesprek met de leerling en meldt dit bij de mentor. Wanneer de leerling gedragsmatig niet meer aan de les kan deelnemen, wordt deze in eerste instantie gestuurd naar het opvanglokaal. Daarna volgt er een herstelgesprek met de docent en de leerling.

De docent zorgt voor een veilige leeromgeving, heeft oog voor de groepsdynamica in de klas en zorgt voor een positieve bijdrage in het groepsproces.

Mentor

In de eerste lijn is de mentor de spil als het gaat om de begeleiding en ondersteuning omtrent een leerling. De mentor is het aanspreekpunt voor de leerling en is degene die zowel de didactische vorderingen als de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen volgt. De mentor zal via individuele leerlingbegeleiding en contacten met ouders/verzorgers de begeleiding aansturen. Als er zich in de klas bijzondere dingen afspelen kan de mentor een leerling apart aanspreken op gedrag of prestaties. Dit kan ook naar aanleiding van signalen van andere leerlingen, collega's, ouder(s)/verzorger(s).

Het kan zijn dat er wat wrijvingen ontstaan tussen leerlingen onderling. De mentor is de aangesproken persoon om dit bespreekbaar te maken voor haar/zijn leerlingen. Ook bij plagerijen/pesterijen e.d. gaat het initiatief uit van de mentor. Over t algemeen probeert de mentor te bemiddelen. De opzet is dan om voor iedereen weer een werkbare situatie te scheppen. De mentor signaleert, meestal in samenwerking met de leerlingbegeleider, de noodzakelijkheid van extra begeleiding en zorgt ervoor dat de begeleidingsmogelijkheden van onze school optimaal ten behoeve van zijn/haar leerlingen worden ingezet.

Mocht dit niet lukken dan gaat de mentor naar de leerlingbegeleider van zijn/haar leerjaar of naar de teamleider van het leerjaar.

Leerlingbegeleider

De leerlingbegeleider is deskundig op het gebied van sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen. De leerlingbegeleider wordt ingeschakeld wanneer de problematiek van de leerling zodanig is dat specifieke begeleiding nodig is. In persoonlijke gesprekken kan de leerlingbegeleider een luisterend oor zijn en de leerling ondersteunen en adviezen geven. Over de gehele linie zorgt de leerlingbegeleider ervoor dat de leerlingen gescreend worden en zal hij/zij erop toezien dat preventieve programma's worden uitgevoerd.

NL Leerlingbespreking: handelingsgericht werken op het ABC Noorderlicht /
klassenoverzichten

Handelingsgericht werken (HGW) heeft als doel de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen verbeteren. Het is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van de kenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften de betreffende leerling heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast. Het accent verschuift van het medisch labelen van kinderen naar wat zij daadwerkelijk nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. De onderwijsbehoefte is het uitgangspunt. HGW concretiseert goed onderwijs en doeltreffende leerlingbegeleiding, zodat docenten beter kunnen omgaan met de overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen in hun klas. Het gaat niet (alleen) om de vraag: 'Wat heeft deze leerling?', maar vooral om de vraag: 'Wat heeft deze leerling nodig?' (onderwijsbehoeften) en 'Wat gaan we nu doen?' (op handelen gericht). Er is ook aandacht voor de rol van de docent: mentoren en docenten maken het verschil! Van onderwijsbehoeften van leerlingen naar ondersteuningsbehoeften van docenten. Wat heeft de docent nodig om de gewenste aanpak te kunnen bieden in haar/zijn klas? Binnen het zorgteam is er de expertise om de docent hierbij te kunnen begeleiden en ondersteunen.

Dit tezamen plaatsen we per klas in een **Klassenoverzicht**, waarbij per leerling de cognitief/didactische, sociaal emotionele en medische aspecten worden aangegeven. Deze factoren leiden tot de ondersteuningsbehoeften van de leerling en tevens tot een taak voor de docenten gedurende het lesgeven. Aan de hand hiervan wordt het klassenplan opgesteld voor de klas in zijn algemeen, maar het kan ook voor de individuele leerling of subgroepjes. Afhankelijk van de effecten van de aanpak en interventies wordt een leerling aangemeld bij NL Leerlingbespreking en/of het intern ondersteuningsteam.

NL Leerlingbespreking (Noorderlicht leerlingbespreking)

Bij de NL Leerlingbesprekingen wordt volgens HGW gehandeld. Alle docenten noteren altijd in Magister per leerling hoe ze de leerling in de klas ervaren. De mentor bereidt de NL Leerlingbesprekingen voor en daar wordt voor de leerlingen in de vergadering beleid op gemaakt. In de leerlingbespreking worden signalen van gedrags- en of leerproblemen omgezet in afspraken over het handelen van zowel leerling als docent. Deze handelingen worden vastgesteld volgens HGW. De mentor bewaakt het proces, noteert en evalueert deze handelingen in Magister.

Een handelingsgerichte leerlingbespreking (gaat):

- Over problemen én over mogelijkheden
- Over de leerling, ook over de docent en het team
- Benut het positieve als kansen
- Over de samenhang tussen verschillende factoren
- Over wat de leerling nodig heeft, i.p.v. wat hij heeft

- Betreft ideeën van de leerling (en van de ouders)
- Over concrete en haalbare doelen
- Over ondersteuningsbehoeften van de docent/team
- Is planmatig, past in een systematiek

De bespreeklijken hiervoor is op het ABC Noorderlicht als volgt:

1. Analyse:
  - Lesnotities, opmerkingen van docenten in Magister, digitaal signaleren volgens 'Meten is weten'.
2. Verkenning:
  - Wat gaat goed, wat gaat moeilijk bij de leerling? Bij het team? Bij ouders?
  - Samenvattende verklaring.
  - Weten we genoeg?
3. Hulpvraag:
  - Wat is hulpvraag van de leerling/ouder(s)/verzorger(s)?
  - Wat is ondersteuningsbehoefte van team/mentor/vakdocent?
4. Doel:
  - Wat willen we samen met de leerling bereiken?
  - Welke concrete en haalbare doelen willen we voor de leerling (team, ouders)?
5. Aanpak:
  - Wat is er nodig om deze doelen te bereiken?
  - Wat heeft/hebben de leerling, het team, de ouder(s)/verzorger(s) nodig?
6. Afspraken en planning:
  - Wie, waarom, wat, waar, wanneer?

Mentor en leerlingbegeleider evalueren cyclisch bij **OGW (opbrengst gericht werken)** wat de resultaten van de leerlingen zijn en krijgen zo zicht op wat effectieve interventies zijn. Om dit te realiseren is de rol van docent heel belangrijk, waarbij het de taak van het managementteam is om de docent richting te geven, te begeleiden, te ondersteunen en te faciliteren.

Interne ondersteuningsteamoverleg

Het interne ondersteuningsteam bestaat uit de leerlingbegeleiders, orthopedagoog, begeleider passend onderwijs (BPO) en de ondersteuningscoördinator. In deze samenstelling komen zij een aantal malen per schooljaar bij elkaar. Tijdens dit overleg worden leerlingen besproken die op één of andere manier opvallen qua: verzuim, gedrag, inzet, cijfers en omgang met anderen waardoor wij ons als schoolvertegenwoordigers lichtelijk zorgen maken. De leerlingen worden door de mentoren bij de leerlingbegeleider van hun leerjaar aangemeld wanneer de mentor extra deskundigheid nodig acht voor de begeleiding van zijn/haar leerling. De mentor geeft concreet (eventueel met voorbeelden) aan wat de zorgen zijn, wat de hulpvraag of ondersteuningsbehoefte is. Daarbij ook vermelden welke acties (bijv. aantal uitstuurformulieren, verzuim, doelenkaart o.i.d.) er al zijn ondernomen, nu en in het verleden. Na de bespreking koppelt de leerlingbegeleider wat besproken is terug naar de mentor. Indien de casus te gecompliceerd wordt, kan er geadviseerd worden de leerling te bespreken in het ZAT (zorg advies team), waarbij externe partijen aanwezig zijn.

Contact met ouders/verzorgers

Om leerlingen goede kansen te bieden is samenwerking tussen school en ouder(s)/ verzorger(s) van groot belang. Een positief en regelmatig contact tussen onze school en ouder(s)/verzorger(s) bevordert de ontwikkeling en het leren van de leerlingen.

Doel: het leren, de motivatie en de ontwikkeling van het kind te bevorderen, beiden vanuit onze eigen rol, als ouder en wij als school.

Een goed contact tussen ouder(s)/verzorger(s) en de school is van het grootste belang voor de leerling. Om dit goed op elkaar af te stemmen is het noodzakelijk dat de ouder(s)/ verzorger(s) regelmatig met de mentor van hun kind spreken. Het eerste contact is het startgesprek aan het begin van het schooljaar, hierin wordt kennisgemaakt met de mentor. Naar aanleiding van de twee rapporten, aan het eind van periode twee en vier, vertelt het kind aan de ouder/verzorger tijdens deze voortgangsgesprekken over zijn ontwikkeling, voortgang, persoonlijke doelen, gedrag en de leerresultaten, inclusief taal en rekenen. Tijdens het eerste voortgangsgesprek zal de schoolbelevingsvragenlijst worden besproken. Na periode één en drie kan het nodig om een tussenrapport met elkaar te bespreken.

Contact op andere momenten kan ook nodig/wenselijk zijn. Als de ouder(s)/verzorger(s) dat wensen, kunnen zij altijd met de mentor van de leerling een afspraak op school maken.

Ook zal de mentor/school in voorkomende gevallen contact met de ouder(s)/verzorger(s) opnemen.

Bezoek aan de school door ouder(s)/verzorger(s) in het kader van projecten of trainingen behoort ook tot de mogelijkheden en heeft over het algemeen een positieve invloed op het kind.

Alle ouders/verzorgers worden via de website van de school of via hun e-mailadres digitaal op de hoogte gehouden van activiteiten en algemene schoolzaken.

Via Magister kunnen ouders/verzorgers de gegevens van hun kind (of kinderen) inzien.

Leerlingvolgsysteem - Magister

Magister is een administratie- en communicatiesysteem voor scholen. Met dit systeem volgen we hoe het gaat met de leerlingen op onze school. Het gaat om zaken als aanwezigheid, cijfers, programma van toetsing onderbouw (PTO)/programma van toetsing en afsluiting (PTA) en het lesrooster. Het programma wordt ook gebruikt voor het maken van de afspraken met de mentor. Dit programma geeft inzicht in de ontwikkeling van de leerlingen. Dit inzicht wordt gebruikt om het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af te stemmen aan de onderwijsbehoeftes van de individuele leerling en de groep.

Preventieve aanpak bij schoolverzuim

Schoolverzuim houdt in dat een leerling te laat komt in de les, veel ziek is of ongeoorloofd afwezig is tijdens

de les. Het succesvol aanpakken van schoolverzuim kan niet zonder leerling en ouders/verzorgers.

Mocht een leerling verzuimen dan zal er contact worden gelegd met de leerling en ouders. Tijdens dit gesprek wordt er samen met ouders gekeken hoe we de leerling kunnen stimuleren om terug naar school te gaan en er wordt gesproken over wat ouders nodig hebben om hun kind op school te houden. Er wordt gewerkt vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid tussen leerling, ouders/verzorgers, school, jeugdarts en leerplicht bij de aanpak van schoolverzuim.

De school hanteert een verzuimbeleid. Hierbij worden de mentoren, leerling en ouders over het verzuim geïnformeerd. De mentor voert het gesprek met leerling en ouders betreffende het verzuim.

Mocht het verzuim oplopen dan zal de leerling aangemeld worden bij de jeugdarts of de leerplichtambtenaar en wordt de leerling met zijn/haar ouders/verzorger opgeroepen bij de jeugdarts of leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar zal eerst een preventief gesprek voeren met de leerling alvorens deze met zijn ouder/verzorger wordt opgeroepen.

4.2 Ondersteuning in de tweede lijn: extra ondersteuning

Extra ondersteuning binnen de tweede lijn is bedoeld voor leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben op sociaal-emotioneel, didactisch en pedagogisch gebied. Deze ondersteuning wordt geboden door deskundigen.

Doorgeleiding van de 1e naar de 2e lijn

Wanneer er problemen rond een leerling van dien aard zijn dat het zorgaanbod op het eerste niveau, de basisondersteuning, op één of meerdere ontwikkellijnen niet toereikend blijkt te zijn, is er een extra ondersteuningsaanbod voor een geselecteerd deel van de leerlingen. Dit gebeurt wanneer werkhoudingsproblemen niet kunnen worden verholpen door de mentor of gedragsproblemen niet verholpen kunnen worden met kleine interventies. Een leerling kan door de mentor met een hulpvraag worden aangemeld bij het interne ondersteuningsteam. De route naar het interne ondersteuningsteam verloopt via de leerlingbegeleiders. De mentor overlegt met de leerlingbegeleider en/of de ondersteuningscoördinator welke leerlingen in aanmerking komen voor extra zorg of ondersteuning en met welke hulpvraag zij worden doorverwezen naar het tweede niveau. De NL Leerlingbespreking is ook een aangewezen moment voor doorverwijzing. Als blijkt dat een leerling meer ondersteuning nodig heeft, zal de mentor de leerling aanmelden bij het interne ondersteuningsteam van de school. De aanmelding verloopt via de leerlingbegeleider. In het overleg wordt de hulpvraag van de leerling nader gespecificeerd en geanalyseerd. Er wordt gekeken naar de sterke kanten van de leerling en welke aandachtspunten er zijn. Afhankelijk van de analyse wordt bepaald welke leerlingen uiteindelijk in aanmerking komen voor extra hulp. Daarin wordt ook bepaald wat een aanpak zou kunnen zijn door een mentor en/of docententeam. In dat geval zal de aanpak binnen de basisondersteuning liggen. Er wordt bepaald welke aanpak het best passend is en er worden afspraken gemaakt over de inzet van de extra begeleiding binnen de school voor leerlingen die dat nodig hebben (op cognitief gebied, sociaal- emotioneel gebied of m.b.t. beroepsvaardigheden). Er wordt een individueel handelingsplan of een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld, dat na een afgesproken periode geëvalueerd wordt en eventueel bijgesteld wordt. Dit IHP/OPP wordt in het leerlingdossier in magister geplaatst.

Binnen het tweede niveau speelt de ondersteuningscoördinator met de leerlingbegeleider een centrale rol en heeft de ondersteuningscoördinator een ondersteunende/coachende functie. Begeleidingsuren van de ouder- en kindadviseur, de uren van de begeleider passend onderwijs en remedial teacher kunnen op dit niveau worden ingezet. Bij sociaal-emotionele problemen kan een leerling bijvoorbeeld geplaatst worden op een faalangstreductietraining, vriendentraining of een training sociale weerbaarheid. Tegelijkertijd kan in dit overleg worden bekeken of er hulp van buiten de school moet worden ingezet of dat de leerling besproken moet worden tijdens het Zorg Advies Team overleg (ZAT – 3^e lijn).

Opstellen van ontwikkelingsperspectiefplannen - OPP

Startdocument en groeidocument

Het ABC Noorderlicht streeft naar een zo passend mogelijk onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor elke leerling om het leren te stimuleren en te bevorderen. Een persoonlijk intake gesprek bij aanmelding en een warme overdracht met de vorige (basis)school vormen de basis voor dit startdocument. Wanneer blijkt dat de ondersteuningsbehoefte nog niet (helemaal) duidelijk is kan diagnostiek worden ingezet, bijvoorbeeld door middel van intelligentieonderzoek of met behulp van vragenlijsten (zoals de SVL, ASEBA of Meten is Weten).

Op het ABC Noorderlicht worden de leerlingen uitgedaagd om zichzelf doelen te stellen en hierbij na te denken over de aanpak, over wie ze zijn en wat ze willen (worden). Tijdens de

voortgangsgesprekken bij de rapportgesprekken presenteren zij zelf hun ontwikkeling op elk vlak (didactisch, pedagogisch en sociaal-emotioneel) en bespreken deze met hun ouder(s)/verzorger(s) en hun mentor. De doelen van de leerlingen worden opgenomen in hun eigen groeidocument.

Individueel handelingsplan / OPP

Het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) wordt voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte opgesteld. In het OPP staan leerdoelen waaraan de leerling gaat werken voor een bepaalde periode en op welke wijze de school in samenwerking met ouder(s)/verzorger(s) en de leerling denkt die leerdoelen te kunnen behalen. Het betreft een plan van aanpak voor de leerling waarbij concrete doelen zijn opgesteld. Deze doelen zijn voor iedere leerling anders. Bij het opstellen van de doelen zijn de belemmerende en bevorderende factoren, die van belang zijn voor de leervorderingen en het functioneren van de leerling, betrokken. Men kan dan denken aan het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling, de motivatie en werkhouding, het concentratievermogen, de resultaten op het rapport, de verwachte ondersteuning van de thuissituatie en eventueel de bevindingen van een leerachterstandenonderzoek. Een belemmerende factor kan zijn dat een leerling een zwakke woordenschat heeft of moeite met zelfstandig werken. Een bevorderende factor is bijvoorbeeld een goede motivatie voor school of ouders die hun kind vaak overhoren. Op basis van deze gegevens, de ondersteuning die de leerling nodig heeft en de mogelijkheden die de school aan ondersteuning bieden kan, wordt in het OPP, in overleg met de leerling, aangegeven welke ondersteuning op welke wijze aan de leerling wordt gegeven en op welke momenten de effecten daarvan worden geëvalueerd en de doelen weer bijgesteld.

Betrokken medewerkers

(BPO, OKA, remedial teacher, ondersteuningscoördinator, orthopedagoog)

Ondersteuningscoördinator

De ondersteuningscoördinator is degene die de gehele ondersteuning op en rond de school coördineert, brengt op het gebied van ondersteuning en zorg de ontwikkelingen in de school, zorgt voor betrokkenheid in het MT (management team) aangaande de zorg, zorgt dat het team op de hoogte is van de begeleiding en ondersteuning en coördineert de medewerkers met ondersteunende en begeleidende taken. De ondersteuningscoördinator heeft als doel de juiste mate van ondersteuning aan te kunnen bieden aan de betreffende leerling. Dit kan soms ondersteuning binnen een school zijn (extra begeleiding door de mentor, leerlingbegeleiding, remedial teaching, faalangsttraining e.d.) maar ook ondersteuning buiten de school. De ondersteuningscoördinator stelt (samen met betrokkenen) (behandel)plannen op en controleert of deze worden gevolgd.

Orthopedagoog

De Orthopedagoog van het ABC Noorderlicht maakt deel uit van het Zorg Advies Team (ZAT) van de school. Haar taken bestaan uit het adviseren en ondersteunen van docenten en leerlingbegeleiders, wanneer leerlingen specifieke zorg nodig hebben. Indien gewenst kan de orthopedagoog aanvullend onderzoek doen, zoals intelligentieonderzoek en bijvoorbeeld het screenen op faalangst. Verder geeft zij sociale vaardigheidstrainingen en organiseert zij de faciliteiten voor leerlingen met een leerbelemmering zoals Dyslexie, Dyscalculie, TOS, ADHD, NT2 en ASS.

Begeleider passend onderwijs – BPO

De werkzaamheden van de Begeleider Passend Onderwijs omvatten onderwijsondersteunende activiteiten binnen onze school. De begeleider passend onderwijs is een specialist die zowel de taal van het ondersteuningsteam als het docententeam spreekt. De begeleider begeleidt individuele

leerlingen of groepen leerlingen (in sommige situaties is er ook contact met de ouders van leerlingen). Vaak gaat het om begeleiding van leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, studievaardigheden en het omgaan met beperkingen. Daarnaast observeert en coacht de begeleider docenten als het gaat om passend onderwijs.

Ouder-kind adviseur

Op alle Amsterdamse scholen voor voortgezet onderwijs werkt een ouder- en kindadviseur, in opdracht van de gemeente Amsterdam. Zij geven kinderen, jongeren en ouders laagdrempelige ondersteuning bij vragen of zorgen over opvoeden, opgroeien of de gezondheid van de kinderen/jongeren. Ouder- en kindteams werken vanuit de wijken en bestaan uit ouder- en kindadviseurs, jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen en jeugdpsychologen. Daardoor is kennis aanwezig op het gebied van onder andere gezinsproblematiek, verstandelijke beperkingen, jeugdgezondheidszorg en psychische problemen.

Het Ouder- en Kindteam denkt mee met de jongere en de ouders/verzorgers, geeft advies, biedt preventieve ondersteuning, haalt de benodigde expertise naar school en is bevoegd om te verwijzen naar gespecialiseerde hulp. De ouder- en kindadviseur werkt onafhankelijk van school en is op vaste momenten aanwezig. Hij/zij werkt op school samen met de ondersteuningscoördinator en sluit aan bij het Zorgadviesteam - ZAT. Waar de ondersteuningscoördinator zorgt voor onderwijsondersteuning, biedt de ouder- en kindadviseur (of andere professional uit het Ouder- en Kindteam) hulp en ondersteuning aan kind/jongere en gezin. Dat kan op school, in de wijk of in de thuissituatie.

Remedial teacher - Remedial Teaching, dyslexie, TOS (taalontwikkelingsstoornis) en dyscalculie

Naar aanleiding van screening en op verzoek van leerlingen, docenten Nederlands en/of mentoren komen enkele leerlingen in aanmerking voor remedial teaching. Deze taalzwakke leerlingen krijgen gedurende een aantal weken individueel remediërend taalonderwijs van de remedial teacher, waarbij het accent ligt op het bewust maken van de leesstrategie, het verminderen van herhalingen bij het lezen en het meer zelfvertrouwen krijgen bij het lezen.

Leerlingen die een dyslexie- of dyscalculieverklaring of TOS hebben, komen in aanmerking voor toegespitste en compenserende faciliteiten, vastgesteld op grond van officieel vastgestelde leerbelemmeringen. Deze faciliteiten worden vastgelegd op een kaart die de leerling van de school krijgt. Zo hebben zij ieder een eigen persoonlijke dyslexie-, TOS- of dyscalculiekaart bij zich waarop de maatregelen en dispensaties staan genoteerd die voor hen van toepassing zijn. Alle docenten krijgen van alle dyslexie- en dyscalculieleerlingen een totaaloverzicht van deze maatregelen, dispensaties en voor de dyslexieleerlingen aangepaste beoordelingen van spellingsfouten. Zo is iedere docent/mentor op de hoogte van wat er voor deze leerlingen nodig is om tot goed vergelijkbaar resultaat te komen

Bij **remedial teaching** worden specifieke taken uitgevoerd. De taken zijn: signaleren, didactische onderzoeken, het opstellen van een behandelingsplan en het evalueren van de behandelde onderdelen. Deze specifieke taken hebben betrekking op het werken met kinderen die speciale aandacht nodig hebben op het gebied van leer- en/of gedragsproblemen in het onderwijsleerproces (m.n. technisch en begrijpend lezen, spellen, woordenschat, rekenen en sociaalemotionele problemen). Naast het didactische gedeelte wordt veel aandacht besteed aan het gevoel van eigenwaarde en het zelfvertrouwen van de leerling.

Intern ondersteuningsoverleg

Zoals in de eerstelijns ondersteuning is benoemd, werken wij vanuit de tweede lijn via het interne ondersteuningsteamoverleg. Naast het adviseren aan de mentor en/of docenten kan het interne

ondersteuningsteam advies geven voor het uitvoeren van een handelingsplan of de leerling vanuit de tweedelijnsondersteuning bespreken. De inhoudelijke notities over de situatie van de leerling worden vertrouwelijk in behandeling genomen.

Contact met ouders/verzorgers

Mocht een leerling een traject volgen vanuit de tweede lijn dan zullen ouders/verzorgers en school veelvuldig contact hebben over het verloop van dit traject. Er vindt geregeld een evaluatie plaats (telefonisch of op school) om de voortgang te bespreken.

4.3 Ondersteuning in de 3^e lijn

Doorgeleiding van de 2^e naar de 3^e lijn

ZAT (Zorg Advies Team)

Het ZAT vormt een belangrijk onderdeel van de leerlingenzorg. In het ZAT komen hulpvragen over leerlingen binnen, die door de interne zorgstructuur (1^e en 2^e lijn) binnen de school niet (meer) beantwoord kunnen worden of waar de school een gerichte ondersteuning bij vraagt. Ondanks alle hulp is het mogelijk dat een enkele leerling toch niet voldoende profiteert van het hulpaanbod op school en dat meer hulp noodzakelijk is. Soms is de problematiek te complex, is er sprake van een specifiek leer- of gedragsprobleem of is er sprake van gestapelde problematiek (cognitief, sociaal-emotioneel, verzuimproblematiek). De school zoekt voor deze leerling passende begeleiding (in school en/of buiten school): diagnostiek en/of behandeling bij externe hulpverlening in goede afstemming met leerling, ouders en school en doet een beroep op de expertise, die verzameld aanwezig is in het ZAT.

De leerling wordt met een hulpvraag aangemeld bij het ZAT door de mentor, met toestemming van de ouder(s)/verzorger(s). De leerlingbegeleider bespreekt de leerling tijdens het ZAT-overleg en koppelt het plan van aanpak terug naar de mentor en de ouder(s)/verzorger(s). Het ZAT komt één keer in de zes weken bijeen. Aan het overleg van het ZAT nemen interne en externe personen deel die een rol spelen in het begeleidingsproces van leerlingen. In het ZAT van het ABC Noorderlicht hebben de volgende personen zitting: de portefeuillehouder zorg, de ondersteuningscoördinator, de leerlingbegeleiders van alle leerjaren, de jeugdarts van JGZ/GGD, de ouder- kindadviseur/OKA, de leerplichtambtenaar, de orthopedagoog, de begeleider passend onderwijs/BPO (op uitnodiging bij leerlingen die onder zijn/haar begeleiding vallen), de jeugdpsycholoog van het OKT (op uitnodiging). De taak van het ZAT is het met elkaar bespreken en verhelderen van gesignaleerde problemen van leerlingen en het kiezen van een geschikt begeleidingstraject. In deze vergaderingen wordt gezocht naar de beste manier om de leerling te ondersteunen bij de problematiek en uiteindelijk een gericht antwoord te geven op de hulpvraag. Het ZAT werkt met name op leerling niveau. Op het moment dat de leerling met de aangereikte ondersteuning niet binnen het ZAT geholpen kan worden, wordt gekeken welke externe hulp de leerling nodig heeft en wordt de leerling doorverwezen naar de derdelijns zorg. De ondersteuningscoördinator bewaakt dit proces van planmatig handelen, zorgt voor afstemming op elkaar en zorgt dat de handelingsadviezen via de leerlingbegeleiders worden teruggekoppeld naar de 2^e en 1^e lijn, naar de leerling, ouder(s)/verzorger(s), de mentor en overige betrokkenen. De ondersteuningscoördinator registreert de acties en zet deze in het logboek van de leerlingen in Magister. De veiligheid van de leerling staat voorop en de zorg wordt zo goed mogelijk op de leerling afgestemd. Bij stapeling van problemen (school/buurt e.d.) wordt eerst een 'ronde tafelgesprek' (RTG) met alle betrokkenen door de leerlingbegeleider georganiseerd. Bij het zoeken naar een 'bed' voor de leerling, is het soms raadzaam eerst een Eigen Kracht Conferentie (EKC) te beleggen met familie en vrienden van de betrokkene en te bekijken of van hieruit hulpverlening en opvang is op te zetten.

Betrokken medewerkers

De schoolarts

Adviseert de school en de ouders t.a.v. lichamelijke en geestelijke gezondheidsaspecten van de (zorg)leerlingen. De schoolarts bespreekt met leerplecht en ondersteuningscoördinator relevante leerlingen en problematiek. De schoolarts nodigt (zorg)leerlingen uit op het spreekuur, deze gesprekken zijn gericht op het verbeteren van hun welzijn.

De leerplechtambtenaar

De leerplechtambtenaar voert de leerplechtwet uit en gaat na of de school hierin voldoende eigen verantwoordelijkheid neemt. De leerplechtambtenaar roept leerlingen op wanneer het absentiegedrag daartoe aanleiding geeft. De leerplechtambtenaar treedt handelend naar leerlingen en/of hun ouders op ter handhaving van de leerplechtwet. De leerplechtambtenaar neemt deel aan de besprekingen van het zorgadviesteam (ZAT) besprekingen op school.

Contact met ouders

Ouders/verzorgers worden nauw betrokken bij doorverwijzen en begeleiding van de leerling in de derde lijn. Wij vinden een samenwerking daarin belangrijk en er zullen regelmatig overleggen (RTG's) met ouders en hulpverleningsinstanties plaatsvinden.

Extern overleg

Naast de ZAT-overleggen vinden er ook multidisciplinaire overleggen plaats waarin alle betrokkenen aanwezig zijn met als doel de juiste ondersteuning in te zetten voor de leerling. De ondersteuningscoördinator neemt deel aan deze overleggen en zal informatie vertrouwelijk in behandeling nemen.

Inzet van expertise in en buiten school (jeugdhulp, TOP-traject e.d.)

Er is nauw contact met expertise vanuit hulpverleningsinstanties om ervoor te zorgen dat de leerling en/of ouders de juiste hulp krijgen. Als school kunnen wij gebruik maken van het TOP traject waarbij een leerling ambulante begeleid kan worden op school of tijdelijk onderwijs volgt op een externe locatie om aan eigen doelen te werken.